

Fruitpact
J.S. de Jongplein 2
Postbus 137
4000 AC TIEL
Frank Engelbart
Programmamanager
06-51590965

ONS KENMERK Eng17-146 v4

DATUM 20 november 2017

Tien Punten Plan Toekomst Fruit in Rivierenland

Sinds 2007 werken ondernemers, overheden en kennisinstellingen actief samen om het fruitcluster in de regio Rivierenland (Betuwe, Bommelerwaard en Land van Maas en Waal) nog sterker te maken. Via bestuurlijk fundament, ondernemersgedreven & -faciliterende projecten en communicatie werken we aan onze missie: 'samen sterk voor fruit in Rivierenland'.

In de afgelopen tien jaar hebben we het fruitcluster sterk zien veranderen. Was het vroeger een lokale markt waarin het vakmanschap centraal stond, de fruitteler van de toekomst zal moeten produceren voor de internationale markt, vanuit vakmanschap én ondernemerschap. Internationale klanten bepalen of je in business bent of niet, en stellen steeds meer eisen aan de productie, opslag, verpakking en levering van het fruit. De schaalvergroting zet door, waardoor steeds minder fruittelers in de Regio Rivierenland (nu nog 530) naar verwachting het areaal aan fruitboomgaarden zullen blijven benutten (circa 4.500 hectare). De strategische keuze waar de fruitteler voor staat is:

1. Coöperen: doorgaan met het vakmanschap (van de teelt, veelal ook nog met eigen koeling) en de afzet van het fruit overlaten aan de afzetcoöperatie;
2. Soleren: naast de teelt zelf waardetoevoegende activiteiten als koelen, sorteren, logistiek en afzet oppakken. We noemen dat de Fruitteelt+ bedrijven, waarvan er zo'n 40 in de Regio Rivierenland actief zijn;
3. Verbreden: het actief ontwikkelen van een tweede tak, zoals een winkel, bed and breakfast, inspelen op toerisme of zorg als extra inkomstenbron voor het bedrijf.

In alle gevallen zal de fruitteler in toenemende mate gaan acteren in een omgeving waarin duurzame en maatschappelijk verantwoorde teelt centraal staat.

Met het tienjarig bestaan van het Fruitpact willen wij verder inzetten op een duurzame toekomst voor het fruitcluster in de Regio Rivierenland. Samen met wethouders, fruittelers en vertegenwoordigers van het fruitcluster zijn we de dialoog over de verwachte rol van fruit in de Regio Rivierenland aangegaan, en de impact daarvan op de gewenste ontwikkeling van het buitengebied in relatie tot recreatie en toerisme en logistiek (de andere twee speerpunten van de regio). En de vraag hoe de gemeenten in staat zijn om het fruitcluster optimaal te faciliteren in de verdere versterking van hun (inter)nationale positie, vanuit stimulering en wetgeving.

Het is de ambitie van het Fruitpact om de tien punten in het dagelijkse 'werkgeheugen' van alle stakeholders te verankeren. Tevens is het onze inzet om deze punten integraal overgenomen te zien worden in de omgevingsvisie van de Regio Rivierenland. Vervolgens zullen keuzes en besluiten over de tien punten ondergebracht worden in regelgeving. Fruitpact wil graag zoveel mogelijk geharmoniseerde regelgeving binnen de nieuwe omgevingswet. De invoering van dit stelsel biedt een unieke kans om samen met alle betrokkenen in het Fruitpact een vliegende start te maken.

Het fruitcluster levert een significante bijdrage aan de economie, werkgelegenheid en landschap van de Regio Rivierenland. Laten we samen zorgen dat dat in de toekomst nog beter kan door fruit de ruimte te geven die het verdient: samen sterk voor fruit in Rivierenland!

Fruitpact presenteert het 'tien punten plan voor de toekomst van fruit in Rivierenland':

1. Zet in op een Fruitdelta waarin rendabel fruit voor de internationale markt kan worden geteeld, opgeslagen, verpakt en geleverd: zonder een **gezonde fruitbusiness** geen fruitdelta.
2. Zet in op een **gelijk, fruitvriendelijk speelveld in de Regio** Rivierenland: harmoniseer de regels aan fruitondernemers over gemeenten heen en geef fruit de ruimte.
3. Faciliteer schaalvergroting en waardetoevoegende activiteiten met de mogelijkheid tot voldoende grote **agrarische bouwblokken**, waarbij landschappelijke inpassing een vanzelfsprekende eis mag zijn.¹
4. Realiseer een veilig en onderhouden **wegennet** in het buitengebied dat past bij de bedrijvigheid aldaar, met ontsluitingsoplossingen waar het knelt. En waarbij de provinciale wegen de functie behouden als gebiedsontsluiting.²
5. Accepteer dat **Teelt Ondersteunende Voorziening** (TOV) bij moderne fruitteelt nodig zijn en faciliteer dit met regelgeving: neem de Handreiking TOV van de Regio Rivierenland & Fruitpact integraal over en werk actief mee aan het actueel houden van de handreiking op basis van nieuwe teeltmethoden.
6. Arbeidsmigranten blijven nodig voor de werkzaamheden in het fruitcluster, zowel in de seizoenen als ook in toenemende mate permanent: faciliteer dit met regelgeving: neem de Handreiking **Huisvesting Arbeidsmigranten** van de Regio Rivierenland integraal over, handhaaf en werk actief mee aan het actueel houden van de handreiking op basis van nieuwe inzichten en mogelijkheden.
7. Fruitteelt, zeker het hardfruit, is een grondgebonden teelt hetgeen betekent dat op de beste gronden het beste fruit groeit. De Stroomruggen staan hierom bekend. **Behoud goede fruitgronden** voor fruitteelt; wees er zuinig op.
8. De kracht van het fruitcluster in Rivierenland is de regionale aanwezigheid van vele toeleveranciers, afnemers en dienstverleners in fruit. Onze concurrentiepositie zal altijd blijven samenhangen met innovatie: in de teelt, de bewaring, de afzet, de rassen, etc. Blijf **innovaties** mogelijk maken en aanjagen. Met financiële ondersteuning, bestuurlijke support en indien nodig vrij regelruimte.
9. Koester de historische **relatie tussen fruit en de burgers en toeristen** in de regio en het beeldmerk wat daardoor is ontstaan, en blijf dit ondersteunen en promoten. Ondanks dat dit voor de efficiënte fruitteelt wellicht niet optimaal is, is juist in deze regio de recreatieve meerwaarde een belangrijke winst voor economie (beseffende dat fruittelers slechts beperkt profiteren van deze verbreding) maar bovenal ook voor de maatschappelijke acceptatie van een duurzame en transparante fruitteelt.
10. **Creëer duidelijkheid naar ondernemers en doe dat met tempo**. En als grenzen bereikt zijn, faciliteer dan verplaatsing (bijvoorbeeld naar een agrobedrijventerrein of een betere locatie in het buitengebied). Maar hou ondernemers niet aan het lijntje want stilstand is achteruitgang.

Meer informatie te verkrijgen bij Frank Engelbart, programmamanager Fruitpact (06-51590965)

Over Fruitpact:

Het Fruitpact bestaat 10 jaar. In 2007 opgericht voor "samen sterk voor fruit in Rivierenland": door regionale samenwerking tussen ondernemers, overheden en onderzoek/onderwijs (de triple Helix) de economische kracht van het fruitcluster (fruittelers maar ook alle fruitgerelateerde bedrijvigheid daaromheen) te versterken. Al 10 jaar wordt er gewerkt aan een bestuurlijk fundament van ondernemers, overheden en onderzoek/onderwijs, laten in ondernemersgedreven projecten zien dat samenwerken zin heeft, en bouwen we aan een collectief wij-gevoel, een gevoel van trots op fruit.

Meer informatie op www.fruitpact.nl

¹ Zie "Inspiratieboek landschappelijke inpassing agrarische bedrijven in Rivierenland" (Fruitpact, oktober 2014)

² Zie "Inspiratieboek wegennet buitengebied in Rivierenland" (Fruitpact, januari 2016)